

การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทักษะ
และคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

The Mentoring to Promote Learning Management Competency, Skills and
Teacher Characteristics of Students Practicing Teaching Professional
Experience Curriculum and Instruction Program
of Bangkokthonburi University

สมาพร ฌณีอ่อน

Samaporn Manee-on

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Education Bangkokthonburi University

E-mail: rojsiponpam@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received): 20 กุมภาพันธ์ 2568

วันที่แก้ไขบทความ (Revised): 19 มีนาคม 2568

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted): 27 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบสมรรถนะในการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง 2) ประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะและคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ 3) ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 34 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาโทชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 25 คน ได้มาโดยการเลือกแบบอาสาสมัคร (Volunteers Sampling) เครื่องมือประกอบด้วย 1) คู่มือการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ 2) แบบบันทึกการนิเทศ 3) แบบประเมินสมรรถนะการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ 4) แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทักษะและคุณลักษณะความเป็นครู และ 5) แบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent

ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงครั้งที่ 3 สูงกว่าครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะในการให้คำปรึกษาแนะนำสูงกว่าครูพี่เลี้ยง 2) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับมาก 3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของ

อาจารย์นิเทศก์อยู่ในระดับมากที่สุดและมีความพึงพอใจต่อการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของครูพี่เลี้ยงอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าและสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ, นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู, สมรรถนะการจัดการเรียนรู้, คุณลักษณะความเป็นครู

Abstract

This research article aims to 1) comparison of the performance of mentoring to supervising teachers and mentor teachers; 2) evaluate the learning management competence, skills and teaching characteristics of student teachers; and 3) evaluate the satisfaction of student teachers towards the mentoring of supervising teachers and mentor teachers. The population consisted of 34 second-year master's degree students in the Curriculum and Instruction program, Faculty of Education, Bangkokthonburi University, second semester of the academic year 2024. The sample consisted of 25 second-year master's degree students in the Curriculum and Instruction program, Faculty of Education, Bangkokthonburi University, who were undergoing teacher training in educational institutions, second semester of the academic year 2024, obtained by volunteer sampling. The instruments consisted of a manual for mentoring, a supervision record form, an assessment form for mentoring competency, an assessment of learning management competence, skills and teacher characteristics, and a satisfaction assessment form. Data were analyzed by finding percentage, mean, and standard deviations, and hypotheses were tested using the dependent t-test.

The results of the study found that: 1) The results of the comparison of the performance in mentoring of supervising teachers and mentor teachers at the third time were significantly higher than the first time at the .01 level, and the supervising teachers had higher performance in mentoring than the mentor teachers. 2) Student teachers had the highest level of assessment results on teaching management competency, skills and teacher characteristics, which were higher than the hypothesis that they were at a high level. 3) Students were most satisfied with the mentoring of the supervising teachers and were very satisfied with the mentoring of the mentor teachers, which was consistent with the hypothesis that it was at a high level.

Keywords: Mentoring, Student Teachers, Teaching Management Competency, Teacher Characteristics.

บทนำ

ประชาคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ต้องการทักษะสำคัญชุดหนึ่งสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับดำรงชีพที่แตกต่างจากอดีตอย่างมีนัยสำคัญ คือ ทักษะการคิด ดังนั้น ตั้งแต่ปัจจุบันไปจนถึงอนาคตทุกประเทศต่างมุ่งเน้นการพัฒนาพลเมืองที่มีคุณภาพที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทุกด้านในระยะยาวและเสริมประสิทธิภาพของเครื่องมือต่างๆ ที่กลุ่มผู้

มีส่วนได้ส่วนเสียใช้ในการทำงานและดำรงชีวิตในระยะยาว โดยใช้การศึกษาและการเรียนรู้เป็นยุทธศาสตร์สำคัญ สำหรับประเทศไทยมีความคาดหวังอย่างสูงในการพัฒนาประชาชนไทยให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคมและพัฒนาทักษะทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเท่าเทียมในสังคม ในระยะยาวอย่างทั่วถึงโดยผ่านการศึกษาและการเรียนรู้เช่นกัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559: 1) โดยได้จัดทำยุทธศาสตร์ของชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ขึ้น โดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ การสร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับกับการเรียนรู้ของตนได้ การเปลี่ยนบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ จาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัล (ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580), 2561: 37-39)

ในการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้วยการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีศักยภาพตามการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ซึ่งบุคคลสำคัญที่สุดในกระบวนการ ก็คือ “ครู” ที่มีความสำคัญที่สุดในห้องเรียน และเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (พิณสุตา สิริธรรังศรี, 2557: 6) สำหรับการสร้างเยาวชนให้เป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นให้เยาวชนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะการคิด เรียนรู้ แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมมือทำงาน ที่เกิดจากการสร้างจิตให้รู้จักคิด และ สร้างให้เป็นมนุษย์ที่มีความเข้าใจในวิถีชีวิตของแต่ละปัจเจกและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ทั้งนี้ เจมส์ เบลลันคา และรอน แบรินต์ (James Bellanca and Ron Brandt, 2554: 34) ได้กำหนดกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ว่า ประกอบด้วยทักษะ 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ดังนั้น การศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 จึงต้องปรับกระบวนการเพื่อเตรียมเยาวชนให้ออกไปดำรงชีวิตในโลกนอกโรงเรียนได้ โดยกระบวนการเรียนรู้ใหม่ครูจะไม่ใช่แต่เพียงผู้มอบความรู้ให้นักเรียน แต่ต้องเป็นผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่จะทำให้ นักเรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 เพื่อจะได้ปรับตัวให้ทันกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง มีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี การแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และบูรณาการความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง และเด็กนักเรียนในอนาคตได้ (ณิชภา เจริญรูป และณัฐพงษ์ จรทะผา, 2560: 1)

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูถือเป็นกระบวนการสำคัญในการผลิตครู ทั้งนี้เพราะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นการฝึกปฏิบัติการทำงานด้วยประสบการณ์จริง เป็นกิจกรรมและประสบการณ์ที่สำคัญของสถาบันผลิตครูต่างๆ ที่พยายามจัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาครูได้นำเอาทฤษฎีต่างๆ ที่เรียนมา ลงทำการฝึกปฏิบัติในช่วงของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้นักศึกษาได้รู้จักเลือกใช้วิธีการสอนให้ถูกต้องกับผู้เรียน เรียนรู้ระบบการจัดการบริหารการศึกษาในโรงเรียน สามารถทำงานร่วมกับคณะครูและผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู (ธรรณต์ศถุณ อินทนาม, 2565: 2) และจากการศึกษาวิจัยโดย ฮีราลัล (P.J.H. Heeralal, 2014: 511-512) ได้ศึกษาความต้องการของนักศึกษาครูจาก South African University ระหว่างการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพบว่า นักศึกษาต้องการได้รับความช่วยเหลือ ด้านการวัดผลและประเมินผลมากที่สุด รองลงมา คือ การเตรียมการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และควมมีวินัยของนักเรียน ส่วนปริชา บัวรวิรัตน์เลิศ

และวลัยพร เตชะสรพัต (2554: 149-160) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยสรุป ได้แก่ สื่อการเรียนในโรงเรียนไม่เพียงพอและไม่มีความรู้ ในการจัดทำสื่อ ควบคุมนักเรียนในชั้นเรียนไม่ได้ และอาจารย์นิเทศก์ไม่ได้ชี้แนะการส่งเอกสาร กฎ ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับการศึกษาของ รัฐพล พรหมสะอาด (2561: 4-5) พบว่า นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น ยังมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้น้อย ยังต้องได้รับการเพิ่มพูนประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างเต็มรูปแบบ และจำเป็นต้องมีผู้ติดตามช่วยเหลือจากครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการความเป็นครูอย่างสมบูรณ์ และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดเวทีหรือประชุมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ PLC ร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ คณะศึกษาศาสตร์ และฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อหารือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในการพัฒนาและบริหารจัดการกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รวมทั้ง เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ครูพี่เลี้ยงรายใหม่หรืออาจารย์นิเทศก์รายใหม่ได้เรียนรู้กระบวนการนิเทศนักศึกษาจากประสบการณ์ตรงของผู้มีประสบการณ์ในการดูแลและนิเทศนักศึกษา (รัฐพล พรหมสะอาด, 2561: 305)

สำหรับการแก้ปัญหาระหว่างที่นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีหลากหลายวิธี ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการให้คำปรึกษาแนะนำ ดังเช่นงานวิจัยของ วิลมา (Vilma Muega-Geronimo, 2017: 1833-1839) ได้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ คือ เฟซบุ๊ก (Facebook) เข้ามาช่วยในการให้คำปรึกษาแนะนำ นักศึกษาระหว่างออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณลักษณะและทักษะดังต่อไปนี้ 1) พลังในการทำงานที่เพิ่มขึ้น (2) ศักยภาพในการดำเนินการ (3) เพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเองและคนอื่นๆ (4) เพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเอง และ (5) มีความสนใจในการสร้างเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วทัญญู ชลิมเงิน (2556: 215-216) ที่ได้ศึกษาแบบจำลองการดูแลให้คำปรึกษาผสมผสานเทคโนโลยีสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า คุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การวางแผน และการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน 2) การจัดการชั้นเรียน 3) ความรับผิดชอบในหน้าที่ครู และ 4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และผลการศึกษาประสิทธิผลของแบบจำลอง นอกจากนั้น ดวงหทัย โสมไชยะวงศ์ (2557: 319-320) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูประถมศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เรียกว่า 3P-CA Model พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ กล่าวคือหลังเรียนตามรูปแบบนักศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะครูประถมศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นักศึกษามีพัฒนาการด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้อันดับปานกลางเป็นระดับมาก คุณลักษณะเฉพาะของครูประถมศึกษามีพัฒนาการสูงขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับมาก และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักศึกษา และข้อมูลจากระบบ KSP Bundit ในส่วนของข้อมูลผู้เข้าศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาของคุรุสภาในการกำหนดทิศทางการศึกษาของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาในอนาคต ของสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ได้นำเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณา พบว่า นักศึกษามีความหลากหลายในคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางวิชาชีพครูโดยตรง มีสมรรถนะและทักษะแตกต่างกัน นักศึกษาส่วนใหญ่จะเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาใกล้ภูมิลำเนาซึ่งอยู่ห่างจากมหาวิทยาลัยเป็นระยะทางไกลๆ

ทำให้การนิเทศติดตามการปฏิบัติการสอนของอาจารย์นิเทศก์ทำได้ไม่ใกล้ชิดเท่าที่ควร และในการนี้ คณะกรรมการบริหารของคณะได้เสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษา โดยให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณาจารย์ในสาขาร่วมกันดูแลให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษาเป็นรายบุคคลให้ใกล้ชิด อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ประกอบกับผลการประเมินประกันคุณภาพภายในของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ในปีการศึกษา 2566 คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจคุณภาพบัณฑิตของนายจ้างด้านทักษะ ประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับดี ซึ่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีความเห็นให้สาขาวิชาหลักสูตร และการสอนได้หาแนวทางและวิธีการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาให้สูงยิ่งขึ้นไปถึงระดับดีมากขึ้นไป ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรนี้และเป็นอาจารย์นิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วย จึงได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาวิชาชีพตามรูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Mentoring) เพื่อที่จะ ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะในการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง
2. เพื่อประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อการดูแลให้ คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง

สมมติฐานการวิจัย

1. อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงมีสมรรถนะการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำหลังการนิเทศสูงกว่า ก่อนการนิเทศ
2. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ความเป็นครูในระดับมากขึ้นไป
3. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความพึงพอใจต่อการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ ของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงในระดับมากขึ้นไป

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) มีขอบเขต การวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย
  - 1.1 นักศึกษาระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 รวม จำนวน 34 คน

1.2 อาจารย์นิเทศก์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
กรุงเทพธนบุรี จำนวน 6 คน

1.3 ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยงนักศึกษา
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 34 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

2.1 นักศึกษาระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูในสถานศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2567 จำนวน 25 คน ได้มาโดยการเลือกแบบอาสาสมัคร (Volunteers Sampling)

2.2 อาจารย์นิเทศก์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
จำนวน 6 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากคณาจารย์ในสาขาวิชาหลักสูตร
และการสอนให้ปฏิบัติหน้าที่อาจารย์นิเทศก์

2.3 ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่ได้รับมอบให้ทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพรูของมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 25 คน ได้มาโดยการเลือก
แบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้บริหารสถานศึกษาได้เลือกจากครูในโรงเรียนที่มีประสบการณ์
การสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี ในสาขาวิชาเดียวกันกับนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์
นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครู
ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ประกอบด้วย

2.1 สมรรถนะในการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง

2.2 สมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้
และ 3) ด้านทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครู

2.3 ความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูที่มีต่อการดูแลให้คำปรึกษา
แนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูของอาจารย์นิเทศก์
และครูพี่เลี้ยง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 5 ประเภท ประกอบด้วย

1. คู่มือการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

2. แบบบันทึกการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง

3. แบบประเมินสมรรถนะการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง

4. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

5. แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูที่มีต่ออาจารย์นิเทศก์
และครูพี่เลี้ยง

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. คู่มือการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คู่มือการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีองค์ประกอบครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) คำชี้แจง 4) วิธีการ/กิจกรรม และ 5) เอกสารอ้างอิง สร้างโดยผู้วิจัย นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย และ 5) ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่าคู่มือการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยระหว่าง $\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.55 ถึง $\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ $\bar{x}$ มีค่ามากกว่า 3.50 จึงถือว่าคู่มือการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2. แบบบันทึกการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง

แบบบันทึกการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีองค์ประกอบครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านคุณลักษณะความเป็นครู นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย และ 5) ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่าแบบบันทึกการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง $\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.45 ถึง $\bar{x} = 5.00$, S.D. = 0.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ $\bar{x}$ มีค่ามากกว่า 3.50 จึงถือว่าแบบบันทึกการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

3. แบบประเมินสมรรถนะการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง

แบบประเมินสมรรถนะการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีข้อคำถาม จำนวน 8 ข้อ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย และ 5) ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่าแบบประเมินสมรรถนะการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำมีค่าเฉลี่ยระหว่าง $\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.55 ถึง $\bar{x} = 5.00$, S.D. = 0.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ $\bar{x}$ มีค่ามากกว่า 3.50 จึงถือว่าแบบประเมินสมรรถนะการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

4. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อ และ 4) การวัดและประเมินผล และ ตอนที่ 2 สมรรถนะด้านทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครู จำนวน 10 ข้อ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและ

ประเมินผล 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย และ 5) ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยระหว่าง $\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.55 ถึง $\bar{x} = 5.00$, S.D. = 0.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ $\bar{x}$ มีค่ามากกว่า 3.50 จึงถือว่าแบบประเมินมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และได้นำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha- Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 จึงนำแบบประเมินไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

5. แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง

แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย และ 5) ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่าแบบประเมินความพึงพอใจ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง $\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.55 ถึง $\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ $\bar{x}$ มีค่ามากกว่า 3.50 จึงถือว่าแบบประเมินความพึงพอใจมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และได้นำแบบประเมินความพึงพอใจไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 จึงนำแบบประเมินความพึงพอใจไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มีหนังสือขออนุญาตสถานศึกษาเก็บข้อมูลการวิจัยกับครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูถึงจุดประสงค์การทดลอง กระบวนการทดลอง และวิธีการวัดและประเมินผล ศึกษาคู่มือการให้คำปรึกษาแนะนำ ทำความตกลงร่วมกัน สรุปแนวทางการดำเนินการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยการดูแลให้คำปรึกษาแต่ละครั้งมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 เตรียมการ (Preparing Step) ขั้นที่ 2 วางแผน (Planning Step) ขั้นที่ 3 การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Mentoring Step) ในขั้นนี้มี 4 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ (1) การประชุมก่อนการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Preconference) (2) การสังเกตและการเก็บรวบรวมข้อมูล (Observation and Data Gathering) (3) การร่วมกันวิเคราะห์และสะท้อนความคิดและการปฏิบัติ (Collaborative Reflection and Analysis) และ (4) การประชุมหลังการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Post-conference) และขั้นที่ 4 การประเมินผลการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Evaluating Step)

3. ปฐมนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ในวันที่ 26 ตุลาคม 2567 เวลา 09.00-15.00 น. ณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

4. ผู้วิจัยปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้สำหรับการให้คำปรึกษาแนะนำและนำไปใช้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
5. นักศึกษาออกปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ณ สถานศึกษา ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2567 ถึง วันที่ 15 มีนาคม 2568

6. ผู้วิจัยกำหนดปฏิทินการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำตามแผนการนิเทศ และคู่มือการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ โดยดำเนินการตามกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 เตรียมการ (Preparing Step) ขั้นที่ 2 วางแผน (Planning Step) ขั้นที่ 3 การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Mentoring Step) และขั้นที่ 4 การประเมินผลการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Evaluating Step)

6.1 อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงร่วมกันให้คำปรึกษาแนะนำตามวิธีการที่กำหนด ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 2-13 ธันวาคม 2567 ซึ่งการกำหนดเป็นช่วงเวลาเพื่อให้อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงหาวันว่างที่ตรงกัน และนักศึกษามีความพร้อมในการรับการนิเทศ

6.2 อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงร่วมกันให้คำปรึกษาแนะนำตามวิธีการที่กำหนด ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 20 – 24 มกราคม 2568

6.3 อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงร่วมกันให้คำปรึกษาแนะนำตามวิธีการที่กำหนด ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 17 – 21 กุมภาพันธ์ 2568

7. นักศึกษาทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูตามที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกประสบการณ์ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีได้ทำความตกลงร่วมกับสถานศึกษาไว้ อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงดูแลให้คำปรึกษาแนะนำตลอดช่วงเวลาของการฝึกประสบการณ์ และทำการนิเทศนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 2-13 ธันวาคม 2567 ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 20-24 มกราคม 2568 และครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 17-21 กุมภาพันธ์ 2568

ในการให้คำปรึกษาแนะนำทั้ง 3 ครั้ง ในแต่ละครั้งอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูดำเนินการ ดังนี้

7.1 นักศึกษาประเมินสมรรถนะในการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง

7.2 อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงประเมินสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ ทักษะและคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

7.3 นักศึกษาประเมินตนเองด้านสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูของตนเอง ทั้งนี้ ในการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำในครั้งที่ 3 นี้ นักศึกษาจะต้องประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ตลอดช่วงระยะเวลา 1 ภาคเรียนที่ผ่านมาของการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำอีกด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ภายหลังจากที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว จึงได้นำผลมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบโดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent

2. ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบโดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่ออาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ภายหลังจากดูแลให้คำปรึกษาแนะนำสิ้นสุดลง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แล้วเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ ของบุญชม ศรีสะอาด (2560: 70-71) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังกล่าว สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยง ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 25 คน พบว่า ในภาพรวมผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง การนิเทศ ครั้งที่ 3 สูงกว่าการนิเทศ ครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\bar{X} = 4.05$, S.D.=.51) และ ($\bar{X} = 3.44$, S.D.=.74) และอาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะในการให้คำปรึกษาแนะนำสูงกว่าครูพี่เลี้ยง ($\bar{X} = 4.42$, S.D.=.48) และ ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=.54)

2. ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม พบว่าผลการประเมินมีค่าเฉลี่ย ครั้งที่ 1 ถึง ครั้งที่ 3 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D.= .59), ($\bar{X} = 3.81$, S.D.=.55) และ ($\bar{X} = 4.36$, S.D.=.40) ตามลำดับ และ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวม พบว่าผลการประเมิน ครั้งที่ 1 ถึง ครั้งที่ 3 อยู่ในระดับ ปานกลาง และระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$, S.D.=.70), ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=.64) และ ($\bar{X} = 4.02$ S.D.=.55) ตามลำดับ

สมรรถนะด้านทักษะและคุณลักษณะความเป็นครูในภาพรวม พบว่าผลการประเมินมีค่าเฉลี่ย ครั้งที่ 1 ถึง ครั้งที่ 3 อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด ($\bar{X} = 3.66$, S.D.=.45), ($\bar{X} = 4.31$, S.D.=.27) และ ($\bar{X} = 4.74$ S.D.=.23) ตามลำดับ

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์ พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D.=.34) และมีความพึงพอใจต่อการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของครูพี่เลี้ยง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D.=.63)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 25 คน พบว่า ในภาพรวมผล การประเมินสมรรถนะในการให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงของการนิเทศ ครั้งที่ 3 สูงกว่าการนิเทศ ครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\bar{X}=4.05$, $S.D.=.51$) และ ($\bar{X}=3.44$, $S.D.=.74$) และอาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะในการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำสูงกว่าครูพี่เลี้ยง ($\bar{X}=4.42$, $S.D.=.48$) และ ($\bar{X}=3.67$, $S.D.=.54$) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากกระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำที่ผู้วิจัยนำมาใช้มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 เตรียมการ (Preparing Step) ขั้นที่ 2 วางแผน (Planning Step) ขั้นที่ 3 การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Mentoring Step) ในขั้นนี้มี 4 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ (1) การประชุมก่อนการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Preconference) (2) การสังเกตและการเก็บ รวบรวมข้อมูล (Observation and Data Gathering) (3) การร่วมกันวิเคราะห์และสะท้อนความคิดและ การปฏิบัติ (Collaborative Reflection and Analysis) และ (4) การประชุมหลังการดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ (Post-conference) และขั้นที่ 4 การประเมินผลการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Evaluating Step) ในการดำเนินการทุกขั้นตอนได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (Collaborative) ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นสถานที่ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง ตลอดจนนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยความร่วมมือกันทางด้านวิชาการ สนับสนุนด้านสื่ออุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ความร่วมมือรวมพลังและการพัฒนาวิชาชีพของอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตลอดจนการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำวิธีการเชิงระบบ (System Approach) ของ ดิกค์ และคณะ (Dick, et al., 2005 : 1-8) มาใช้ในการออกแบบกระบวนการให้คำปรึกษาแนะนำ การให้คำปรึกษาในการออกแบบการสอน ADDIE Model ของ เควิน ครูส (Kevin Kruse, 2002) และ การออกแบบการสอนเชิงระบบตามแนวคิดการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของ สวีนี (Barry, W. Sweeny, 2008: 46) หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ตามแนวคิดของ สตีเฟน บรู๊คฟิลด์ (Stephen Brookfield, 1986, อ้างใน Glickman, et al., 1995: 80-81) รวมทั้งแนวคิดของ กลีคแมน และคณะ (Glickman, et al., 2010: 296) ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภวรรณ สัจจพิบูล (2560: 186) และ ปารณีย์ ชาวเจริญ และคณะ (2561: 134) ที่พบว่ารูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นส่งผลให้สมรรถนะ การนิเทศของผู้นิเทศเพิ่มขึ้น และอาจเนื่องมาจากกระบวนการให้คำปรึกษาแนะนำ ได้มีการเตรียมความ พร้อมของอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงด้วยการศึกษาคู่มือการให้คำปรึกษาแนะนำของสาขาวิชา หลักสูตรและการสอน และการจัดให้มีการปฐมนิเทศ การอบรมสัมมนาให้กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู ทำให้อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการให้คำปรึกษาแนะนำ สอดคล้องกับแนวคิดการนิเทศที่ประสบความสำเร็จของ กลีคแมน และคณะ (Glickman, et al., 2010: 296) ที่กล่าวถึงการเตรียมความรู้และทักษะที่จำเป็นก่อนการนิเทศช่วยให้การนิเทศดำเนินไปได้อย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด นอกจากนั้นครูพี่เลี้ยงยังเป็นผู้ให้คำปรึกษานักศึกษาครูเป็นประจำ สม่่าเสมอในการใช้กระบวนการนิเทศติดตาม ครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีประสบการณ์สูง มีความรู้ และทักษะ การสอน ซึ่งสอดคล้องกับ สวีนี (Barry W. Sweeny, 2008:11) ที่กล่าวว่าครูพี่เลี้ยงจะคอยชี้ช่องทาง ชักชวนให้เกิดความสนใจในทิศทางและเป้าหมายของการสอน และคอยเตือนให้ระมัดระวังจุดอ่อน ครูพี่เลี้ยงจะไม่ตัดสินว่าผิดหรือถูก แต่จะทำให้ นักศึกษามองเห็นภาพตนเองในการปฏิบัติงาน คอยตั้งคำถาม ที่กระตุ้นให้นักศึกษาหาคำตอบ แสวงหาวิธีการที่ดีกว่า มองเห็นเทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่จะนำไปใช้กับ สถานการณ์ต่างๆ ในห้องเรียน นักศึกษาไม่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองเท่านั้น แต่ยังสามารถเรียนรู้ จากประสบการณ์และวิธีปฏิบัติของครูพี่เลี้ยง และครูคนอื่นๆ ในโรงเรียนอีกด้วย

2. ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูของ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครุ พบว่าในภาพรวมนักศึกษามีผลการประเมินสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูอยู่ในระดับมาก และระดับมากที่สุด ตามลำดับ ทั้งนี้ จะเห็น ได้ว่า ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับแนวคิดการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของ สวีนี (Sweeny) ที่กล่าวว่าผู้ที่มีประสบการณ์สูง (Mentor) สามารถดูแลช่วยเหลือแนะนำและติดตาม ครูใหม่ เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสอนของครูใหม่หรือผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า (Mentee) โดยอาศัย ความไว้วางใจ (Trust) ของผู้ที่รับการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ นอกจากนี้ นักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพอครุ ที่เข้าร่วมการทดลองในครั้งนี้ มาด้วยความสมัครใจในการพัฒนาวิชาชีพของตนเองจึงทำให้ นักศึกษา มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่สูงขึ้นตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการดูแลให้คำปรึกษา แนะนำของ สวีนี (Barry, W. Sweeny, 2008: 19) ที่กล่าวถึงการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำจะต้องเริ่มต้น ด้วยความสมัครใจและเต็มใจเป็นการสร้างแนวทางของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการพัฒนางานที่มี คุณภาพ

เมื่อพิจารณาผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครุ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม พบว่าผลการประเมินมีค่าเฉลี่ย ครั้งที่ 1 ถึง ครั้งที่ 3 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D.= .59), ($\bar{X} = 3.81$, S.D.=.55) และ ($\bar{X} = 4.36$, S.D.=.40) ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงได้ให้นักศึกษาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ทุกครั้ง ก่อนทำการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครุได้มีการปรับปรุงแผนการ จัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับ ทำให้แผนการ จัดการเรียนรู้ทุกแผนมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครุด้วย

ส่วนผลการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครุด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในภาพรวม พบว่าผลการประเมิน ครั้งที่ 1 ถึง ครั้งที่ 3 อยู่ในระดับปานกลาง และระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$, S.D.=.70), ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=.64) และ ($\bar{X} = 4.02$ S.D.=.55) ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องมาจากในการศึกษาในครั้งนี้ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครุมีสมรรถนะการสอนเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากการได้ลงมือปฏิบัติงานจริงในห้องเรียน อีกทั้งนักศึกษายังได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครุ มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ และเทคนิควิธีสอนที่หลากหลายมากขึ้น อาทิ เทคนิค KWDL เทคนิค การเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้แก่ เทคนิค STAD, เทคนิค TGT และแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม ประเภทต่างๆ นอกจากนั้น ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครุ นักศึกษาจะต้องพัฒนาตนเอง พัฒนาการสอน โดยการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย การค้นหาสื่อ เครื่องมือวัด และประเมินผล ตลอดจนความรู้ทางด้านจิตวิทยาการจัดการชั้นเรียน เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับผลการประเมินด้านทักษะและคุณลักษณะความเป็นครูในภาพรวม พบว่าผลการ ประเมินมีค่าเฉลี่ย ครั้งที่ 1 ถึง ครั้งที่ 3 อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด ($\bar{X} = 3.66$, S.D.=.45), ($\bar{X} = 4.31$, S.D.=.27) และ ($\bar{X} = 4.74$ S.D.=.23) ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากนักศึกษาจะต้องศึกษาค้นคว้า สืบค้นข้อมูล และพัฒนาตนเอง มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเพื่อนนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง เป็นกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะของการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ตามทฤษฎีการสร้างความรู้

(Constructivist Theory) และทฤษฎีการสร้างสรรคทางสังคม (Social Constructivist) การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นลักษณะของการตรวจทานความรู้ ความเข้าใจอยู่ตลอดเวลาจึงทำให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ (ทิตนา แชมมณี, 2543: 17-20) ดังนั้น นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจึงมีความรู้ความเข้าใจและมีสมรรถนะด้านทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูสูงเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ นอกจากนั้นครูที่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้มีการเปลี่ยนแปลงตนเองในการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะความเป็นครูร่วมกันโดยการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การพัฒนาและฝึกปฏิบัติจากหน้างาน คือห้องเรียนในสถานการณ์ต่างๆ การปรับปรุงทักษะและคุณลักษณะความเป็นครูอยู่ตลอดเวลา มีการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน มีเวลาในการพูดคุยซักถาม พร้อมที่จะเรียนรู้ไปด้วยกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เป็นระดับบัณฑิตศึกษา ก่อนข้างมีความเป็นผู้ใหญ่ มีเป้าหมายในการศึกษาที่ชัดเจน จึงยอมรับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาและสร้างความก้าวหน้าให้กับตนเองในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากแรงผลักดันสภาพแวดล้อมของริกซ์ และคณะ (Betty R. Ricks, et al., 1995: 555) ได้เสนอที่มาของการเปลี่ยนแปลง คือ การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ (Natural Change) แรงผลักดันจากสภาพแวดล้อม (Environmental Forces) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน (Human Interaction) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (Human and Environmental Interaction)

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศก์ พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = .34) และมีความพึงพอใจต่อการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของครูพี่เลี้ยงในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = .63) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการในการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำช่วยให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีพัฒนาการของความรู้ความสามารถ มีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ มีทักษะและคุณลักษณะความเป็นครูมากขึ้นหลังจากที่ได้รับคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์นิเทศก์ที่ตนเองไว้นใจเชื่อใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ของบุคคลที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ที่ระบุว่าผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีเมื่อการเรียนรู้นั้นสนองต่อความต้องการและงานในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ (Allan A. Glatthorn, 1990: 143) และหากมีความสมัครใจและเต็มใจในการเข้าร่วมกระบวนการก็จะเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติและปฏิบัติได้เกิดผลดี (Rolfe, A., 2008 อ้างใน กนิษฐา เชาววิวัฒน์กุล, 2553: 248) และสอดคล้องกับพาสก์ และจอย (Pask and Joy, 2007) ที่กล่าวว่า กระบวนการให้คำปรึกษาแนะนำจะได้รับการยอมรับก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ตรงกับความต้องการอยากศึกษาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลขององค์กรได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ สวีนิ (Barry, W. Sweeny, 2008: 11) ที่กล่าวว่า การพัฒนาครูใหม่จะต้องให้ข้อมูลแก่นักศึกษาครูอย่างตรงไปตรงมา จุดจุดอ่อน จุดแข็งของนักศึกษาแต่ละคน โดยมีครูพี่เลี้ยงหรือผู้ให้คำปรึกษาแนะนำจะต้องคอยติดตามช่วยเหลือให้ข้อมูลความคิดเห็นทั้งทางดีและทางไม่ดีอย่างตรงไปตรงมา ความเป็นมิตรเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ และพัฒนาการปฏิบัติงานในการติดตามช่วยเหลือนั้น ครูพี่เลี้ยงจะต้องสร้างแรงจูงใจสะท้อนผลการติดตามช่วยเหลือในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของการพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยง สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูของ

นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีประโยชน์ มีความเหมาะสมตามสภาพบริบท ดังนั้น มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร จึงควรนำรูปแบบและวิธีการไปประยุกต์ใช้กับสาขา/คณะอื่นๆ ในการพัฒนาคุณภาพ คณาจารย์ และนักศึกษาให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่ได้อย่างคงทนและยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าคู่มือการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำที่พัฒนาขึ้นนี้มีคุณภาพ สามารถส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะและคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้โดยอาศัยความร่วมมือของผู้ให้คำปรึกษาแนะนำที่มีความเชี่ยวชาญ/ ประสบการณ์สูง (Mentor) ทำหน้าที่ดูแลช่วยเหลือแนะนำ และติดตามนักศึกษาที่เพิ่งเริ่มเข้าสู่วิชาชีพ (Mentee) ซึ่งคู่มือในการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ขึ้นอยู่กับ ความเต็มใจ และสมัครใจของทั้งผู้ทำหน้าที่ ให้คำปรึกษาแนะนำ (Mentor) และผู้รับคำปรึกษาแนะนำ (Mentee) ดังนั้น การนำคู่มือการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำนี้ไปใช้ประโยชน์ต้องอยู่บนพื้นฐานของความ เต็มใจและสมัครใจในการพัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาแนะนำและผู้รับการปรึกษาแนะนำ

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรกลางอื่นๆ นอกเหนือจากประเภทของสถานศึกษา อาทิ เพศ อายุ รายวิชาที่ฝึกประสบการณ์ ขนาดของสถานศึกษา ระดับที่เปิดสอนของการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ ของอาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2.3 สถาบันผลิตครู และหน่วยงานทางการศึกษาสามารถนำคู่มือการให้คำปรึกษาแนะนำ ไปประยุกต์ใช้ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และครูประจำการ ได้ในทุกหลักสูตร และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.4 ปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลให้การให้คำปรึกษาแนะนำประสบผลสำเร็จ คือ การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และให้ผลสะท้อนกลับ ระหว่างอาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แต่ทั้งนี้ต้องเลือกวิธีการให้คำปรึกษาแนะนำให้เหมาะสมกับวัยระดับชั้นและคุณลักษณะของนักศึกษาที่มี ความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรใช้วิธีการที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนมากเกินไป

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการพัฒนาวิธีการให้คำปรึกษาแนะนำโดยอาจารย์นิเทศก์และ ครูพี่เลี้ยงที่เป็นหลักในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยพัฒนาเทคนิควิธีการ ในการให้คำปรึกษาแนะนำรูปแบบอื่นๆ เช่น การบูรณาการร่วมกันกับการใช้เทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ต สื่อดิจิทัล แพลตฟอร์มต่างๆ ที่อาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาร่วมกันเลือกตามความเหมาะสม ของสภาพบริบท ประเภท ระดับชั้นในสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน เป็นต้น

3.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทักษะและคุณลักษณะ ความเป็นครูกับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท สาขาอื่นๆ เช่น สาขาการศึกษาปฐมวัย สาขาเทคโนโลยี เป็นต้น

บรรณานุกรม

กนิษฐา เชาว์วัฒนกุล. (2553). การพัฒนารูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะ การสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาการสอน คณิตศาสตร์. *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- เจมส์ เบลลันกา และรอน แบรินต์ (James Bellanca and Ron Brandt). (2554). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 [21st CENTURY SKILLS: Rethinking How Students Learn]*. วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตกษ (ผู้แปล). กรุงเทพฯ: โอเพนเวิลด์ส.
- ณิชภา เจริญรูป และณัฐพงษ์ จรทะผา. (2560). แนวทางการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสู่ความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21. *โครงการวิจัย*. กองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีงบประมาณ 2560.
- ดวงหทัย โสมไชยวงค์. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูประถมศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู. *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา แชมมณี. (2543). *14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธรรมณศฤง อินทนาม. (2565). การพัฒนากระบวนการสอนงานแบบพี่เลี้ยง ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างและใช้สื่อดิจิทัลสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ. *วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต*. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประกาศเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580). (2561, 13 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก, หน้า 1-71.
- ปรีชา บัววิรัตน์เลิศ และวัลย์พร เตชะสรพัต. (2554). ความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 4 (ฉบับพิเศษ): 149-160.
- ปารณีย์ ชาวเจริญ และคณะ. (2561). การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, 19(1): 125-136.
- พินสุดา สิริธรงค์ศรี. (2557). *การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มาตาการพิมพ์.
- รัฐพล พรหมสะอาด. (2561). การพัฒนารูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาทัญญู ขลิบเงิน. (2556). การพัฒนาแบบจำลองการดูแลให้คำปรึกษาผสมผสานเทคโนโลยีสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศุภวรรณ สัจจพิบูล. (2560). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครู. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 11(2): 177-192.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แนวโน้มภาพอนาคตการศึกษาและการเรียนรู้ของไทยในปี พ.ศ. 2573*. นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี่.
- Allan A. Glatthorn. (1990). *Supervisory Leadership: Introduction to Instructional Supervision*. New York: Harper Collins.

- Barry, W. Sweeny. (2008). *Leading the Teacher Induction and Mentoring Program*. 2nd ed. Thousand Oaks, CA.: Corwin Press.
- Betty R. Ricks, et al. (1995). *Contemporary Supervision: Managing People and Technology*. 2nd ed. New York: McGraw-Hill.
- Dick, W., et al. (2005). *The Systematic Design of Instruction*. Boston: Pearson/Allyn and Bacon.
- Glickman, Carl D., et al. (1995). *Supervision and Instruction Leadership: A Development Approach*. 3rd ed. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Glickman, C.D., et al. (2010). *Supervision and Instructional Leadership: A Development Approach*. 8th ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Kevin Kruse. (2002). *Introduction to Instructional Design and the ADDIE Model*. [Online]. Retrieved from: <https://portal.ct.gov/-/media/CTDN/TtT2015/ttt2015module5IntroInstDesignADDIEpdf.pdf>. [1 November 2024].
- P.J.H. Heeralal. (2014). Mentoring Needs of pre-Service Teachers During Teaching Practice. A Case Study at a South African University. *Journal of Educational and Social Research MCSEER Publishing*, 4(1): 511-515.
- Pask, Roger and Joy, Barry. (2007). *Mentoring-Coaching: A Handbook for Education Professionals*. England, Berkshire: Open University Press McGraw-Hill Education.
- Vilma Muega-Geronimo. (2017). Use of facebook in mentoring pre-service teachers. College of Teacher Education, Laguna State Polytechnic University, Sta. Cruz, Laguna Philippines. *Internation Journal of Advanced Research*. 5(6): 1833-1839.